A°. 1851. N°. 144.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Saturdag den 29 November.

LONDEN den 26 november (*des avonds*).

Prins *George* van Cambridge heeft zich uit Ierland naar Engeland begeven. Sommigen meenen dat hij niet meer naar eerstgenoemd Land zal terugkeeren, maar òf de betrekking van inspecteur-generaal der kavalerie in Engeland gaan vervullen, òf tot deelneming aan de regering in het Koningrijk Hannover geroepen is.

— Men zegt dat de Regering, door het verbazend toenemen der landverhuizing uit Ierland verontrust, in de volgende Parlementszitting eenige maatregelen tot beteugeling daarvan zal voorstellen.

— De voordeelen van den onderzeeschen telegraaf doen zich meer en meer gevoelen. Binnen den korten tijd van tien minuten zijn nu de prijzen der Fransche fondsen bij de opening der Parijsche beurs te Londen bekend.

— Op aanbeveling van sir *J. Brooke* worden hier pogingen tot vestiging van een nieuw bisdom der Gevestigde Kerk op het eiland Borneo aangewend, omtrent het karakter der inwoners van welk eiland die heer de loffelijkste getuigenissen aflegt.

— Twee voorname op Amerika handeldrijvende huizen te Liverpool, namelijk die der heeren *Harnden & Co.* en *Pryde & Jones*, hebben hunne betalingen moeten staken.

— Volgens berigten uit Lissabon tot 19 dezer, bleef het niet meer twijfelachtig dat de partij der Progressisten of Septembristen de groote meerderheid in de nieuwe Cortès hebben zal. Zij splitsen zich echter weder in twee partijen, de eene waarvan gematigd is en de bestaande Regering niet openlijk wil tegenwerken, terwijl de andere geene middelen meent te mogen ontzien om die veranderingen te verwerven, welke zij voor het heil des Lands zegt noodig te zijn. Ofschoon vrienden van den president-minister *Saldanha* uitstrooijen dat hij het nieuwe Parlement weder ontbinden zal, wanneer de meerderheid daarvan niet in zijnen geest is, gelooft men echter niet dat hij, bij de tegenwoordige stemming der meeste gemoederen, tot dien stap zou durven overgaan.

— Te Gibraltar was eerst verhaald dat de equipage van het onlangs door roovers op de Riffkust genomen schip *Violet* vermoord was, uit wraakneming voor het verlies van manschappen, hetwelk die roovers bij den aanval door de stoomboot *Janus* ondergaan hadden; maar een nader en meer geloofd berigt luidt dat zij voor vijftig dollars per man aan een anderen stam verkocht zijn en dat deze honderd dollars per man voor losprijs eischte, welke gelden tot dat einde te Tanger gereed lagen.

— Met de stoomboot *Europa* zijn Noord-Amerikaansche berigten tot 13 dezer ontvangen. De *Mississipi*, aan boord van welke *Kossuths* lotgenooten, in zoo ver zij niet met hem in Engeland aan wal zijn gestapt, zich bevonden, was den 10 dezer te New-York gearriveerd. — Het Bestuur der Vereenigde Staten had zich bezig gehouden met de voorstellen der Spaansche Regering tot vereffening der verschillen wegens Cuba. Zij verlangde dat de Spaansche Consul, die vroeger te New-Orleans was, met een nationaal schip teruggebragt en aan de Spaansche vlag de eer van saluutschoten bewezen wierd, en dat de waarde der aan Spaansche onderdanen toebehoorende eigendommen, welke in het oproer te New-Orleans vernield werden, vergoed zou worden. In geval van weigering moest de Spaansche Minister te Washington zijne paspoorten vragen. Men verzekert dat de Regering der Staten een weigerend antwoord hierop gegeven heeft. — In Canada houdt men zich ijverig met het leggen van spoorwegen bezig, en wilde men die van Quebec naar Hallifax en van Richmond naar Quebec, door middel van tegen 3½ per cent verkregen gelden, daarstellen.

— Uit van Sint Petersburg ontvangen brieven blijkt dat de Keizerlijke Regering allen benoodigden bijstand tot bevordering van het moedig plan van den luitenant *Pim*, tot opsporing van sir *J. Franklin* en diens togtgenooten, wil verleenen.

PARIJS den 26 november.

Gisteren heeft nu in het Cirque in de Champs-Elysées de uitgestelde plegtige uitreiking plaats gehad van nationale belooningen aan Franschen die voorwerpen naar de wereldtentoonstelling te Londen hebben gezonden. In weerwil van den grooten toevloed van nieuwsgierigen is alles thans in de beste orde afgeloopen. De President der Republiek heeft bij deze gelegenheid eene redevoering uitgesproken, in welke hij het hoogelijk roemde dat Frankrijk zich op de Londensche tentoonstelling van nijverheid zoo verdienstelijk had onderscheiden; hij noemde zulks te meer merkwaardig, daar Frankrijk voortdurend door allerlei woelingen, nu eens in demagogischen, dan weder in monarchalen geest werd verontrust, en kwam daardoor tot het besluit, dat de Fransche Republiek nog oneindig veel grooter en aanzienlijker zou kunnen worden, wanneer zij eenmaal van al die woelingen bevrijd mogt wezen. De President eindigde zijne toespraak dus: „Veroorlooft mij, Mijnheeren, alvorens te scheiden, u tot nieuwe werkzaamheden aan te moedigen. Onderneemt deze onbeschroomd; zij zullen het ledig zijn der werklieden dezen winter beletten. Vreest de toekomst niet. De rust zal gehandhaafd worden, wat er ook gebeure. Eene Regering, welke op het geheele Volk steunt, geene andere drijfveer heeft dan het algemeen welzijn, en bezield wordt door dat vurig vertrouwen, hetwelk u veilig geleidt zelfs midden door eene ruimte waar geen gebaande weg is, die Regering, zeg ik, zal hare zending weten te vervullen, want zij heeft in zich zoowel het regt dat van het Volk komt als de kracht die uit God is."

Deze toespraak, welke sommigen eene *redevoering-Franconi* noemen, wordt door verscheiden dagbladen als eene nieuwe vijandige handeling tegen de Wetgevende Vergadering beschouwd.

Na de plegtigheid was er groote receptie aan het Elysée, waar al de leden van het Corps Diplomatiek, de Ministers en vele andere aanzienlijken werden aangetroffen.

— In de zitting der Wetgevende Vergadering van gisteren zijn langdurige woordenwisselingen gevoerd over het onderscheid tusschen de redevoering van den minister de *Thorigny* nopens de zamenzwering, zoo als die in het officiële dagblad werd aangetroffen en zoo als die werkelijk was uitgesproken. Ten slotte bleek, dat de wijzigingen had gebragt, waardoor het bedoelde onderscheid was ontstaan. — De beraadslagingen over den Lyonschen spoorweg werden daarop voortgezet en heden ten einde gebragt, wanneer de wet in haar geheel met 666 tegen 15 stemmen werd aangenomen. — Daarna waren aan de orde van den dag de interpellatien van den heer *Crémieux* nopens het besluit, dat door den Ministerraad genomen zou zijn, om de wegens de zamenzwering te Lyon veroordeelden naar Noukahiva te transporteren. De heer *Crémieux* vroeg, of het waarheid was, dat *Gent*, *Ode* en *Longomazino*, die door den krijgsraad te Lyon tot transportatie waren veroordeeld, naar een zoo afgelegen oord, aan het einde der aarde, zouden worden overgebragt, hetwelk hij onwettig, onmenschelijk en zelfs onmogelijk achtte. In zoo moeijelijke staatkundige omstandigheden als waarin men verkeerde, achtte de spreker het eerder pligt de hand der liefde te reiken aan hen die zich aan staatsmisdrijven hadden schuldig gemaakt; hij hoopte, dat de Vergadering niet zou vergeten dat in moeijelijke tijden barmhartigheid de grootste van alle deugden was. — De minister *Daviel* antwoordde hierop, dat het gemakkelijk was van barmhartigheid en regtvaardigheid te spreken, welke gevoelens ook de Ministers niet vreemd waren, doch het was tevens hun pligt de wetten ten uitvoer te doen leggen; kwam men de wetten en de besluiten der regterlijke magt niet na, zulks zou niet anders dan allernadeeligst kunnen werken en alleen het socialismus en communismus bevorderen. — Na het antwoord van den Minister ging de Vergadering met 417 tegen 235 stemmen eenvoudig tot de orde van den dag over.

— De heer *Granier de Cassagnac*, de schrijver van het artikel in het dagblad *Constitutionnel*, hetwelk door den heer *Creton* op het spreekgestoelte is aangerand, heeft genoemden heer *Creton* tot een tweegevecht uitgedaagd, doch deze heeft geweigerd hieraan gevolg te geven.

— De generaal *Gemeau* concentreert te Rome al de krachten van het occupatie-leger, daar hij voor troebelen vreest, aangezien de rust te Rome, even als in geheel het noorden van Italië, slechts schijnbaar is, want de demagogen en geheime genootschappen zijn ijverig werkzaam.

— De maarschalk *Narvaez* is te Madrid teruggekeerd en heeft bezoeken afgelegd bij den Koning, de Koningin en de Koningin-Moeder.

KEULEN den 27 november.

Gisteren hebben de Koning en de Prins van Pruissen, benevens de prinsen *Karel* en *Albert*, zich naar Herrenhausen begeven, tot bijwoning der begrafenis van koning *Ernst Augustus* van Hannover. Terstond na den afloop der plegtigheid keert Z. M. naar Berlijn terug.

Per telegraaf is hier berigt dat de Pruissische Kamers heden door den President-Minister namens den Koning geopend zijn. De voorgelezen troonrede behelst niets bijzonders aangaande de buitenlandsche politiek. De zamenroeping der vroegere provinciale landdagen wordt als interimistische provinciale vertegenwoordiging, hunne besluiten worden als goedkeurende aangeduid. Voor het leger is eene vermeerderde uitgave noodig. De staat der geldmiddelen is bevredigend. Men voedt hoop dat het verdrag met Hannover tot gelukkige uitkomsten voeren zal. Uit hoofde der meerdere duurte zal het vrij verkeer niet belemmerd worden. Ten slotte wordt gezegd dat de Koning vertrouwen stelt in de vaderlandsliefde der Kamers.

— Uit Berne schrijft men den 20 dezer, dat daar sedert de twee laatste dagen eene voor deze maand ongemeen hevige koude heerschte en men, wanneer dit zoo voortging, een treurig lijden voor het arme gedeelte der bevolking te gemoet zag.

— Het Oostenrijksch Kabinet geeft op onderscheiden wijzen zijne ontevredenheid over het den 7 september tusschen Pruissen en Hannover gesloten verdrag lucht, en aan zijnen invloed wordt ook toegeschreven wat dezer dagen in een Hannoversch blad gezegd werd, namelijk dat de maatregelen tot uitvoering van dat verdrag ligtelijk aanleiding tot zeer groote en dreigende verwikkelingen in Duitschland, niet uitsluitend op het commercieel grondgebied, zouden kunnen geven.

In de geheele uitgestrektheid der Oostenrijksche Monarchie zijn de vereenigingen der Duitsch-Katholieken, Lichtvrienden en Vrije Christenen verboden.

Een voornaam handelhuis te Weenen ontving dezer dagen eene kist, die bij onderzoek door de autoriteiten bleek vol oproerige geschriften en afbeeldingen, waaronder die van *Kossuth*, te zijn. Twee bedienden van dat huis zijn ten gevolge dezer ontdekking in hechtenis genomen.

— Te Florence is eene zamenzwering ontdekt, en zoowel daar als te Pistoja en Pescha zijn vele personen gearresteerd, alsmede wapenen en houten kanonnen in beslag genomen. Een schip met wapenen, dat te Tiombini verwacht werd, heeft, op het vernemen dat dit voornemen bekend geworden was, weder zee gekozen. In Toskane is een groot aantal vlugschriften verspreid. Ten gevolge van dit alles wil de Oostenrijksche Gouverneur met groote gestrengheid te werk gaan.

— Bij de heropening der Sardinische Kamers op den 19 dezer bleek het hoe het budget voor 1852 een passief van 155 millioen, tegen een actief van 100 millioen oplevert, in weerwil der nog den vorigen dag gedane verzekeringen van het ministerieel dagblad, dat de finantiële toestand veel gunstiger was dan die der naburige Landen. De Ministers werden dan ook door verscheiden leden hevig over hun beheer, over de onveiligheid der landwegen, de tallooze diefstallen enz. aangevallen.

De Bisschoppen van Piémont hebben den Koning van Sardinië hun protest tegen de oprigting van eene Protestantsche kerk te Turijn overgereikt.

's GRAVENHAGE den 27 november.

Naar men verneemt, heeft het Z. M. den Koning goedgunstig behaagd het beschermheerschap op zich te nemen van het Buksenschieters-Gezelschap, onder de zinspreuk *Oefening en Vermaak*, zoodat het thans heet Koninklijk Buksenschieters-Gezelschap enz.

Door Zijne Majesteit is bij besluit van den 19 dezer goedgekeurd het beroep van eenen predikant, uitgebragt door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Hall, onder de classis van Arnhem, op *J. Romeny*, candidaat

— De gewone audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal op saturdag den 29 dezer geen plaats hebben.

— In het Ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft de aanbesteding plaats gehad van het herstellen van de beschadigde rolbrug over de ringvaart bij het Liesenbroek om de droogmakerij van het Haarlemmermeer, en het beweegbaar stellen van deze brug op eene burrie of stelsel van rollen, in plaats van op de bestaande wielen, hetwelk, onder nadere approbatie, is aangenomen door den heer *J. Verbeek*, voor *f* 2000.

— Vrijdag den 21 dezer is voor het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland behandeld de zaak van *A. Dupont*, beschuldigd van in den avond van den 1 augustus 1851, in de gemeente Bergschenhoek de persoon van *A. Ties*, wed. van *J. Smit*, moedwillig met een mes eene wonde in het linker-dijbeen te hebben toegebragt, ten gevolge waarvan de verwonde weinige uren daarna is overleden, en alzoo van moedwilligen doodslag. Op requisitoir van den procureur-generaal is deze zaak uitgesteld tot 15 januarij 1852, uit hoofde er nog twee getuigen moesten opkomen, die echter niet verschenen zijn, en dus nader zullen gedagvaard worden.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal saturdag den 29 dezer bestaan uit *Bataille de Dames* en *Le Barbier de Séville*.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van donderdag 27 november.*

In deze zitting worden de beraadslagingen aangevangen over hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1852, betreffende het Departement van Binnenlandsche Zaken.

De heeren *Hoffmann*, *Gevers van Endegeest*, *van Hall*, *van Dam van Isselt* en *Groen van Prinsterer* voeren achtereenvolgens het woord.

De Minister van Binnenlandsche Zaken beantwoordt de vorige sprekers. Met betrekking tot de gezegden van den heer *Hoffmann* doet hij uitkomen, dat deze, terug gekomen zijnde op eenige punten reeds bij de algemeene discussien aangevoerd, thans daarin reeds zekere wijziging heeft gebragt, als hebbende sommige punten geheel opgegeven, anderen gehalveerd. Het betoog van den Minister, omtrent hetgene door dien spreker is aangevoerd met betrekking tot eenige onderwerpen, die naar het inzien van dien afgevaardigde voor bezuiniging vatbaar zouden zijn, komt daarop neder, dat, indien die weinige duizende guldens, door den spreker aangewezen, inderdaad van de begrooting vervallen waren, of die spreker dan zou zeggen dat er was een zuinig beheer, gelijk hij nu, om die ettelijke duizende guldens zeide, dat er *niet* was een zuinig beheer? Het verschil daarover kan niet afhangen van de weinige posten, door dien spreker aangewezen, en waarop de Minister nog nader, bij de behandeling der artikelen zelve, zal terugkomen. Nogmaals komt de Minister op tegen de gevolgtrekking, door den spreker gemaakt nopens het eindcijfer der begrooting. Wat zal dat eindcijfer afdoen omtrent de questie van zuinig beheer? Het eindcijfer kan hoog zijn, kan gelijke hoogte hebben als ten vorigen jare, kan zelfs hooger zijn, en toch kan er te gelijker tijd bezuinigd zijn. De eenige vraag is hier, of het meer uitgetrokkene inderdaad noodig ware. — De Minister komt nu tot het aangevoerde door den heer *Gevers* en andere leden, over bijzondere onderdeelen. Ook den Minister komt het voor, dat dit meer geleidelijk ter sprake kan en moet komen wanneer men tot die onderwerpen genaderd is, wanneer die zijn aan de orde; hij zal dit dan ook bij zijne beantwoording in acht nemen, maar toch eenige punten, voor zoo ver zij uit een algemeen oogpunt besproken zijn, thans reeds opnemen. De heer *Gevers* had gezegd dat er bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken gebrek was aan wetenschappelijken zin; dit belette hem echter niet te erkennen dat er bewijzen van het tegendeel waren; maar toch, in andere opzigten was er stilstand, zoo niet achteruitgang. Zoo vraagt de spreker, wat is er gedaan voor de statistiek? Het antwoord is: een zeer omslagtig en vermoeijend werk is voortgezet; het analyseren van alle opgaven omtrent de volkstelling, en het verzamelen der resultaten daarvan. Dit werk is niet gering te schatten, en bovendien, de spreker heeft het geheel vergeten, er is ook een jaarboekje uitgegeven, dat ja nog niet op volmaaktheid kan bogen, dat nog niet geroemd kan worden als een uitnemend werk, maar waarvan de tweede, de derde jaargang beter zal kunnen zijn. Het Gouvernement heeft zich beroofd van organen voor de statistiek van den landbouw, door afschaffing der commissien van landbouw, zeide dezelfde spreker. Maar, indien de statistiek van den landbouw moest worden geput uit de opgaven dier commissien, de Minister vreest, dat die statistiek de critiek niet zou kunnen doorstaan. Hij gelooft niet dat er iets verloren is door die opheffing; integendeel, de bijzondere krachten zijn overal opgeroepen, en er zijn vereenigingen in het leven geroepen, die oneindig meer zullen kunnen doen dan waartoe de commissien van landbouw in staat waren, en een nieuw bewijs zullen leveren hoezeer bijzondere krachtsontwikkeling te verkiezen is boven die welke alleen van Gouvernements wege beschermd wordt. Wat was het doel van het Gouvernement? Dit, wanneer die bijzondere vereenigingen zich gaandeweg meer en meer zullen hebben uitgebreid, dan zal de Minister voordragen de benoeming van inspecteurs; die zullen dan zijn de schakels tusschen het Gouvernement en die vereenigingen; hij zal hen hier laten vergaderen, laten reizen, en in zoodanig verband met het Gouvernement stellen, als noodig is voor de goede kennis van de landhuishouding, ten einde dien invloed op de ontwikkeling van den landbouw uit te oefenen, als welligt van het Gouvernement zou kunnen uitgaan. — Waarom is er geene algemeene commissie voor statistiek gecreëerd? vroeg diezelfde spreker. Het antwoord ligt voor de hand. Om niet het eene huis op het andere te bouwen. Er bestaat eene commissie; de andere, de algemeene, moet wachten tot na de oprigting der provinciale bureaux van statistiek. Die bureaux moeten goed zijn; eerst nadat dit geschied zal zijn, kan er sprake zijn van eene algemeene commissie. Daarbij mag ook niet vergeten worden, dat nu reeds de verslagen van Gedeputeerde Staten vele statistieke bouwstoffen behelzen, meer en beter dan vroeger, en dat met decreteren alleen van eene commissie

nopens de gevraagde opgaven aan de Commissarissen des Konings, om statistieke bijzonderheden bij de omliggende burgemeesters te vragen en waarbij zelfs sommige burgemeesters zouden zijn voorbijgegaan, is den Minister ten eenen male onbekend, dat dit van Gouvernements wege zou zijn uitgegaan.

De veeartsenijschool is ook ter sprake gebragt. Wat is er gedaan tot wering der longziekte; wat is er gedaan om de empirici te weren en de uitoefening der veeartsenijkundige praktijk? Wat het eerste betreft, de wetsvoordragt is sedert lang bij den Raad van State; nog vóór Kersmis kan die wet bij deze Kamer inkomen. Wat het tweede aangaat, er is geene wet om die empirici te weren; maar gesteld zij ware er, was men dan geholpen? geenszins. Men moet hen nog eenigen tijd laten in het belang van het platte land, waar zich niet altoos veeartsen bevinden; later, als dat getal is toegenomen, zal men de empirici daardoor weren, door hen aan examina te onderwerpen. Maar de Regering moest zich de zaak der longziekte in het groot aantrekken. Er zal, zoo als gezegd is, spoedig eene politiewet aangeboden worden, maar in allen geval bevat de wet op de onteigening daaromtrent reeds voorzieningen. Met betrekking tot het onderwijs is niet gehandeld in den geest des sprekers. Maar die spreker heeft zijne gedachten daaromtrent niet ontwikkeld; doet hij dat, de Minister zal zich gaarne door overtuiging laten leiden, als hij overtuigd is dat de zijne voor den geest des sprekers zal moeten onderdoen. De voordragt omtrent de landbouwschool is zoek geraakt. Waaruit leidt de spreker dat af? De stand der zaak is deze: de Regering heeft nog niet geantwoord op het verslag, omdat zij daartoe den tijd nog niet heeft gehad, dat is alles. De Regering zal antwoorden en de discussie afwachten.

Er wordt te weinig subsidie aan bibliotheken gegeven. — Maar is dan het hooge cijfer een kenmerk van hetgeen te dien aanzien gedaan of niet gedaan is?

Er zijn geen inspecteurs voor de scholen meer. — De Minister gelooft niet dat deze vele resultaten binnen een jaar zouden hebben kunnen leveren en hij is hierin met beleid en beradenheid te werk gegaan.

Over het Instituut, waarvan ook de heer *van Dam* gewaagd heeft, zal nog wel meer gesproken worden. De Minister zal zijn antwoord bewaren tot dat de overige sprekers daaromtrent zullen uitgesproken hebben. Misschien zal zijn antwoord de gronden van aanval in gronden van lofuiting veranderen.

De Akademie van Delft wordt bedreigd in haar bestaan. — De beslissing ten deze kan nog niet genomen worden, maar dat daarom het onderwijs minder goed zou zijn, daarvan is den Minister geen enkel spoor bekend.

De premien voor de visscherij waren verminderd; wederom een bewijs van achteruitgang bij den Minister tot bevordering en ondersteuning van nijverheid. — Dat verwijt hangt geheel zamen met een verschil dat tusschen dien spreker en den Minister bestaat. De spreker is een voorstander van bescherming, de Minister niet, en dat verklaart geheel de verscheidenheid van maatregelen. De Minister wil vrije, zelfstandige krachts-ontwikkeling, gelijkheid van regten, geen monopolie, geen privilegie, en hij geeft den spreker de verzekering, dat hij in dat stelsel voort zal gaan door afschaffing van bescherming, zoo niet op eenmaal, dan langzamerhand, gelijk in deze zaak ook het geval is.

Een laatste verwijt aan den Minister door den heer *Gevers* gerigt, hij mag wel zeggen een vuurpijl door dien spreker ten slotte afgestoken, was het gezegde omtrent de Londensche tentoonstelling. Daar was niets voor gedaan. Dat is onjuist. Er is dezerzijds gezorgd voor eene commissie; die is in het bezit van gelden gesteld; werklieden en werkbazen zijn onder behoorlijk geleide daarheen gezonden, waaraan zich particulieren hebben aangesloten. — Maar de spreker had verlangd dat de Minister van Binnenlandsche Zaken had te weeg moeten brengen dat onze nijverheid niet een hoekje maar eene ruime plaats had ingenomen. Die eisch is eene onmogelijkheid. Meent die spreker dan, dat, als er al eenige artikelen van onze nijverheid meer waren geweest, het beeld onzer industrie zich grooter en grootscher hadde vertoond? Als wij niet met hooge eer op de tentoonstelling te Londen waren vertegenwoordigd, dan ligt dit vooreerst daarin, dat onze roeping voor fabriekmatige nijverheid, of beter gezegd, voor eigenlijke kunstvlijt, niet zoo groot schijnt als van andere Landen, maar ten tweede, en vooral, dat wij inderdaad daarin bij andere Landen ten achteren zijn in kunst en energie. Of dat nu door de bemoeijingen der Regering kan worden verholpen is zeer betwijfelbaar; veel meer waarschijnlijk komt het den Minister voor, dat de Natie zelve oplettend moet zijn op de voortschreden van het buitenland.

De Minister meent hiermede de voornaamste *algemeene* bedenkingen van den heer *Gevers* beantwoord te hebben. De spreker uit Amsterdam (de heer *van Hall*) heeft gezegd niet te willen treden in staatkundige politiek. Als die spreker dat bedoelde in den zin dien de heer *Groen* daaraan gewoonlijk hecht, dan is hij hem daarvoor zeer dankbaar, want die wil inderdaad een politieke cursus openen en het is meer dan te betwijfelen of daarvoor hier de plaats zij. — De heer *Groen* heeft zich beklaagd dat men hem telkens tegenwerpt dat het nu de geschikte tijd niet is voor dergelijke polemiek; bij elke gelegenheid voerde men hem dat *nu* te gemoet. Maar de Minister moet toch zeggen, dat als men zich herinnert wat in de laatste jaren door den heer *Groen* is gesproken en gedrukt en men voegt dat zamen in uren en bladzijden, of het dan niet blijkt dat hem dat *nu* telkens is vergund. Den Minister is althans geen redenaar bekend, zoo rijk, zoo vrijgevig in politieke discussien als de heer *Groen*. Maar er is ook een eind van redekaveling; het Gouvernement moet wenschen dat er gehandeld, besloten wordt, en dat besluit van de Kamer is de handeling.

Nog meer genoegen heeft de Minister gesmaakt in hetgeen de heer *van Hall* verder heeft gezegd, want het was voor hem de bevestiging van een woord, voor twee jaren reeds door den Minister gesproken.

Over de wet op het onderwijs heeft de heer *van Dam* gesproken, gelijk mede over het Instituut. Hij wenscht aangaande het eerste eenige transitoire bepalingen. Over een en ander zal de Minister spreken als dat onderwerp door meerderen ter juiste plaatse zal zijn behandeld. Een enkel woord echter over sommige opmerkingen. In Gelderland wordt de wet van 1806 niet nageleefd en de spreker zeide dit met het oog op de bijzondere scholen. — Even als vroeger moet de Minister verzoeken, dat men hem de gevallen aanduide en hij zal onderzoek en regt doen. Maar als de spreker de strengste naleving der wet wil in de tegenwoordige omstandigheden, dan verschilt de Minister met hem van zienswijze. Hij gelooft niet, dat het *nu* de tijd is om eene zeer strenge naleving dier wet met al de verordeningen daarop gebaseerd te verlangen.

Nu ontstaat nog eene woordenwisseling, aan welke de heeren *van Hall*, *Gevers van Endegeest* en de Minister van Binnenlandsche Zaken deel nemen, waarna de algemeene beraadslagingen gesloten en de artt. 1—4 eerste Afdeeling (kosten van het Departement) zonder discussie aangenomen worden, alsmede artt. 5—15 tweede Afdeeling (kosten van het bestuur der provincien).

Over art. 16 (kosten van het Provinciaal bestuur van Zuidholland) ontstaat eene vrij langdurige discussie. De heer *van Zuylen* oppert het denkbeeld, en daarover liep vervolgens het geschil, om de bezoldiging of de toelage van Gedeputeerde Staten van Zuid- en Noordholland (art. 16 j.° 22) weder op gelijke lijn te brengen met die der overige provincien. Voor die beide provincien is *f* 2000, voor de overige slechts *f* 1500 uitgetrokken. Hij zou, bij gemis aan voldoende inlichting, het artikel afstemmen. — De Minister hoopt niet dat aan die bedreiging gevolg worde gegeven, waarom? omdat de spreker het immers in zijne magt heeft een amendement voor te stellen. — De heer *van Hoëvell* gaat daartoe over en stelt bij amendement de vermindering van Noord- en Zuidholland en dus de gelijke bezoldiging voor alle provincien voor. — De commissie van rapporteurs maakt zwarigheid die wijziging over te nemen, op grond, gelijk later door den heer *Godefroi*, lid dier commissie, werd verklaard, dat de Regering bij het uittrekken der verhooging voor Noord- en Zuidholland (blijkens de toelichting) is afgegaan op het oordeel van hen, die geacht moeten worden met de gesteldheid en behoeften der provincien bekend te zijn. Het amendement, in discussie gekomen, wordt aangeprezen, behalve door den voorsteller, door de heeren *de Man* en *Jongstra*, terwijl het op verschillende maar meerendeels op gelijke gronden (duurdere levenswijze en grooten omvang van werkzaamheden) wordt bestreden door de heeren *van Hasselt*, *van Hall*, *Lotsy*, *van Dam*, *Godefroi*, *Dirks*, *Mackay* en *Poortman*. — De heeren *van Hoëvell* en *van Zuylen* hebben met de voorstanders van het amendement die gronden bestreden, verklarende de heer *van Zuylen* echter tegen het amendement te zullen stemmen, van wege den twijfel bij hem nog bestaande, of de Kamer het regt heeft bij amendement vermindering in bezoldigingen te brengen, zoodat hij, wordt het amendement niet aangenomen, tegen het betrokken wetsartikel zal stemmen.

Nadat de Minister nog verklaard had, dat de ware reden der verhooging niet was duurdere levenswijze of meerdere omvang van werk, maar de geopenbaarde vrees, dat men in sommige provincien geene geschikte personen voor die betrekking zou kunnen vinden, eene verklaring die den heer *van Hall* voorkwam, wat de beide eerste gedeelten betrof, meer vóór dan tegen het amendement gerigt te zijn, werd bij stemming het amendement *verworpen* met 40 tegen 26 stemmen, en daarna het art. 16 *aangenomen* met 41 tegen 25 stemmen.

De Vergadering is daarna gescheiden tot morgen ochtend ten 11 ure.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Avondzitting van woensdag 26 november.

In deze zitting heeft de Voorzitter kennis gegeven, dat een voorstel is ingekomen van drie leden, strekkende tot herziening van art. 73 van het bereids gearresteerde reglement op den Overwaard. Na eenige discussie over de competentie of incompetentie van dit voorstel, is besloten het tegen den volgenden dag aan de orde te stellen.

Daarna zijn de beraadslagingen over de gewijzigde redactie van sommige artikelen van het reglement van Schieland hervat, waarmede men tot art. 172 is gevorderd, welk artikel bepaalt in welker voege zal worden gehandeld wanneer de bevelen der algemeene vergadering niet zullen worden uitgevoerd. Na langdurige discussien deswege is het voorstel der commissie met 21 tegen 19 stemmen aangenomen, doch, aangezien dit getal onvoldoende is om een wettig besluit te nemen, is de vergadering daarop tot den volgenden ochtend verdaagd.

Zitting van donderdag den 27 november.

In deze zitting is beraadslaagd over het gisteren ingekomen voorstel van drie leden tot herziening van art. 73 van het bereids gearresteerde reglement op den Overwaard, en strekkende om de traktementen van de heemraden, den secretaris-penningmeester en den bode te verminderen. Het voorstel is ten slotte met 46 tegen 9 stemmen verworpen.

Vervolgens is voortgezet en ten einde gebragt de behandeling der gewijzigde redactie van sommige artikelen van het reglement voor het hoogheemraadschap van Schieland. Het gisteren aangenomen voorstel der commissie nopens art. 172 is heden wederom verworpen met 32 tegen 23 stemmen.

Daarna heeft de commissie voor de verzoekschriften verslag uitgebragt op eenige adressen. — Een van het gemeentebestuur van 's Gravesande, verzoekende eene subsidie van *f* 4500 uit de provinciale kas tot verbetering van den weg van 's Gravesande over Monster naar Maassluis, wordt andermaal in handen gesteld van Gedeputeerde Staten, ten einde door deze zoo spoedig mogelijk omtrent deze zaak eene nadere voordragt worde gedaan. — Een adres van twee ingezetenen van Gorinchem, liefhebbers van de jagt, de beslissing der vergadering inroepende over eene volgens hen te ver afgepaalde eendenkooi door den in het adres vermelden persoon, wordt aan Gedeputeerde Staten verzonden, ten einde daaromtrent naar bevind van zaken te handelen.

Op voorstel der commissie, in wier handen het stuk was gesteld, wordt het ontwerp eener provinciale verordening omtrent het uitslaan van water op den boezem van Amstelland, aan Gedeputeerde Staten teruggezonden, om naar omstandigheden deswege te beschikken. — Omtrent de missive van Gedeputeerde Staten betrekkelijk den te stellen borgtogt door rekenpligtige provinciale ambtenaren wordt besloten: 1°, den provincialen borgtogt niet te bepalen ten aanzien van den arrondissements-betaalmeester in deze provincie; 2°, ten aanzien van den havenmeester te Goedereede insgelijks dien borgtogt te doen vervallen, en 3°, omtrent den sluiswachter te Asperen wel een borgtogt te bepalen, doch voor de kosten van het opmaken der notariële acte van borgstelling ten deze Gedeputeerde Staten te magtigen, het bedrag daarvoor te vinden uit den post van onvoorziene uitgaven op de begrooting van 1851. — Het verzoek van het bestuur der droogmaking van de gecombineerde Huiszitten- en Meeslouwepolders onder Stompwijk, om eene subsidie van *f* 10,000 uit de provinciale kas, wordt van de hand gewezen. — Wordt besloten tot het aanhouden der vaststelling eener provinciale verordening om de besturen der waterschappen te verpligten tot de uitvoering van noodzakelijk geoordeelde werken. — Nopens het rapport van Gedeputeerde Staten, omtrent het door hen verrigtte ter zake van de verdediging der zeeweringen voor het Noord- en Nieuwland, wordt besloten, deze zaak niet in behandeling te nemen, maar de gevolgen daarvan ter verantwoording te laten van hen, die daarbij betrokken zijn, namelijk het hoogheemraadschap van Delfland.

Van den Minister van Binnenlandsche Zaken was ingekomen eene missive, waarbij te kennen werd gegeven, dat het reglement op de wegen en voetpaden moet geacht worden niet voor goedkeuring vatbaar te zijn, met opgave van de noodig geachte wordende wijzigingen. Na eenige discussie wordt besloten, de behandeling der nota van wijzigingen aan te houden tot eene volgende Zitting.

Het getal leden verder onvoldoende zijnde om een besluit te nemen, sluit de Voorzitter de vergadering in naam des Konings.

's GRAVENHAGE den 28 november.

Bij besluit van den 26 dezer heeft Z. M. goedgevonden den heer *D. Vis Blokhuyzen*, wiens dienstijd als medEdirecteur van wege den handel bij het algemeen Rijksentrepôt te Rotterdam met den 31 december dezes jaars eindigt, voor die betrekking op nieuw te benoemen.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is men met de behandeling van het Vde Hoofdstuk der Staatsbegrooting gevorderd tot art. 91.

— De liedertafel *Caecilia* heeft eergisteren avond eene serenade gegeven aan den heer *S. L. Verveer*.

ROTTERDAM den 28 november.

Morgen, saturdag den 29 dezer, des namiddags ten een ure, zal de Gemeenteraad alhier weder eene openbare vergadering houden. De volgende onderwerpen zullen aldaar ter tafel worden gebragt: mededeeling van ingekomen stukken; benoeming van leden voor de commissie van administratie voor het nieuwe ziekenhuis; verordening, vaststellende den rooster van aftreding der leden en loting ter aanwijzing dier aftreding; behandeling van het reglement van orde voor de vergadering van burgemeester en wethouders.

— Bij de opening der stembiljetten, eergisteren alhier ingeleverd bij de herstemming ter verkiezing van een lid der Provinciale Staten van Zuidholland voor het 1ste hoofdkiesdistrict dezer stad, bleek het dat de heer mr. *C. D. Beels* verkozen was met 141 stemmen, terwijl de heer mr. *W. S. van Reesema* 131 stemmen had bekomen. Er waren 275 biljetten ingeleverd, waarbij 3 van onwaarde.

— Gisteren avond werd alhier, in de zaal van het Departement der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, eene talrijke vergadering van gaz-verbruikers gehouden. De heer notaris *Cazaux*, die met den heer *Peter Borrie*, burgerlijk ingenieur alhier, deze vergadering belegd had, voerde daarin het woord. — Hij wees op het feitelijk monopolie der gaz-verlichting, hetwelk eene buitenlandsche maatschappij, de *Imperial Continental Gaz-Association*, hier sedert vele jaren bezeten had. Hij vroeg hoe zij daarvan gebruik had gemaakt; of zij haar gaz tot matigen prijs had geleverd; of het dien graad van zuiverheid bezat, dien men, bij de vorderingen dezer industrie, mogt verlangen; of zij de benoodigde huisselijke en winkel-inrigtingen en toestellen tot billijken prijs had verschaft? Op al die vragen meende hij dat een ontkennend antwoord moest worden gegeven. Was dit inderdaad het geval, dan scheen het hoog tijd de Rotterdamsche gaz-verbruikers van het bedoelde monopolie, door buitenlanders uitgeoefend, te ontheffen.

Hij maakte vervolgens den heer *Borrie* nader aan de vergadering bekend. — De loffelijke getuigenissen en andere blijken van verkregene bekwaamheid en ondervinding, door dien heer aan den spreker overgelegd, hadden hem niet doen aarzelen om, op aanzoek van den heer *Borrie*, zijne pogingen met die van dezen ingenieur te vereenigen, ten einde Rotterdam in het bezit te stellen van eene eigene gaz-fabriek.

De heer *Cazaux* achtte zich voorts verpligt, in eenige bijzonderheden te treden, tot afwending eener mogelijke verdenking, als of hij en de heer *Borrie* hier, op onedele wijze, andere personen in den weg zouden willen staan, die ongeveer te gelijker tijd een dergelijk ontwerp hadden gevormd, en aan wie hij betuigde, voor zoo ver hij het genoegen had ze te kennen, gaarne alle achting toe te dragen.

Nadat de heer *Borrie* en hij besloten hadden eene voorloopige concessie te vragen, hadden de heer *D. A. Schretlen* te Leyden, en de heeren *P.* en *J. van Limburgh* alhier, zich bij hem aangemeld, en zijne diensten verzocht tot bevordering van hun ontwerp, om alhier eene nieuwe gaz-fabriek op te rigten. Hij had hun terstond verklaard hun daarin niet van dienst te kunnen zijn, vermits hem dergelijke openingen van eene andere zijde gedaan waren. Spoedig daarop had hij aan een dier heeren het denkbeeld eener onderlinge aansluiting geopperd. Hij had later zijne genegenheid daartoe uitdrukkelijk en schriftelijk te kennen gegeven, doch het antwoord was eene weigering geweest.

De heer *Cazaux* ging vervolgens over tot eenige ontwikkeling van het door den heer *Borrie* met hem beraamde plan. Op den voorgrond stond daarbij, dat eene alhier op te rigten Maatschappij van Gazverlichting wel eene billijke maar geen woekerwinst begeeren moest. — Geene hoogere uitdeelingen dan van 10% moest zij voor hare actiehouders verlangen. In verband hiermede meende men den prijs van het gaz aanvankelijk op *f* 3. 60 per duizend kubiek voet te kunnen bepalen, met gegrond uitzigt op vermindering van dien prijs, naar mate meerder verbruik dit mogelijk maken zou. Doeltreffende bepalingen zouden in de statuten van zulk eene Maatschappij gemaakt dienen te worden, om aan verbruikers de zekerheid daarvan te verschaffen. Het oogmerk was het bedrag van ieder aandeel derwijze te beperken of splitsbaar te maken, dat niet alleen meer gegoede stadgenooten, maar ook de minder vermogende burger deel zou kunnen nemen in de Maatschappij, waardoor verbruikers in het algemeen zich te beteren invloed op den gang der onderneming zouden kunnen verzekeren, en bovendien deel hebben aan de winsten die zij mogt afwerpen.

Deze mededeelingen, waarvan wij hier slechts den hoofdinhoud vermelden, met luiden bijval ontvangen zijnde, noodigde de heer *Cazaux* de aanwezigen uit, voor zoo ver zij consideratien in 't midden te brengen mogten hebben, zulks wel te willen doen. Een hunner opperde daarop een paar bedenkingen, welke door den heer *Cazaux* ten genoege van de vergadering werden opgelost. Op zijn verlangen werd eene commissie benoemd, om met hem en den heer *Borrie* in ...

treden, nopens de beste wijze om het voorgestelde belangrijke doel verder te bevorderen, waarna — geen der aanwezigen voor 't oogenblik eenig ander voorstel te doen hebbende, — de vergadering werd gesloten.

— Eergisteren is van de werf van den heer *F. Smit* aan de Kinderdijk met goed gevolg te water gelaten het driemast schroef-stoomschip *Ambon*, bestemd voor de paketvaart in Indië en toebehoorende aan de onderneming onder directie van den heer *W. Cores de Vries*.

— Laatstleden dingsdag zijn eene commissie uit den Stedelijken Raad van Leyden, eene commissie uit den Kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente aldaar en eene commissie uit de onderteekenaren van een verzoekschrift, bij den Koning ten gehoore geweest, om Z. M. te verzoeken alsnog de schikking te doen goedkeuren, waaromtrent men voor de bekende zaak van het Huiszittenhuis was overeengekomen, doch wier bekrachtiging Gedeputeerde Staten gemeend hebben te moeten weigeren. Z. M. heeft die commissien met de meeste welwillendheid ontvangen; een beslissend dadelijk antwoord kon niet verwacht worden.

— Bij de veiling van schilderstukken, gisteren te Amsterdam gehouden, heeft eene boerenbruiloft van *N. Lancret* *f* 1105, een landschap met paarden van *Ph. Wouwerman* *f* 1800, de Groote Kerk te Haarlem van *Bosboom* *f* 496, een binnenhuis van *C. Brias* *f* 1000, een strand- en zeegezigt van *A. Schelfhout* *f* 250 opgebragt.

— Eenige Urker visschers hebben nabij het Vlie een cachelot of walvisch gevangen, die 70 oude voeten lang en 40 zulke voeten dik is, terwijl de staart eene breedte van 14 oude voeten heeft.

— Uit Tilburg meldt men dat de vier kapitale bouwhoeven, toebehoorende aan de erfgenamen van Z. M. *Willem II*, den 26 dezer bij finalen verkoop hebben opgebragt: n.r 1 *f* 8880, kooper *C. Mennen* te 's Hertogenbosch; n.r 2 *f* 6080, kooper *Oldenzeel* te Oosterhout; n.r 3 *f* 5555, kooper *W. van Hees* te Tilburg, en n.r 4 *f* 5640, kooper *A. Goyarts* aldaar; en dus te zamen *f* 26,155.

— Als eene hoogst zeldzame gebeurtenis wordt uit de gemeente Helvoirt gemeld, dat de huisvrouw van *L. van Dalen* den 24 september is bevallen van haar 24ste kind, waarvan 20 levend en 4 dood geboren waren, en dat die echtelieden den 25 november 1851 hun 25jarig huwelijk met hunne 10 nog levende kinderen hebben gevierd.

— Het in ons vorig nommer vermeld berigt, nopens den toestand van den Frederikapolder in Zuidbeveland, bevestigt zich volkomen. De dijk des polders is over eene breedte van ongeveer 50 ellen doorgebroken. De dijk noch de buitenberm hebben overigens eenige schade bekomen. Men rekent dat zonder onvoorziene voorvallen de doorbraak binnen 14 dagen zal zijn hersteld. De polder was nog niet ontgonnen of gescheurd.

— Uit het vroeger medegedeelde twaalftal predikanten heeft de breede kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente te Middelburg het volgend zestal gevormd: dd. *J. C. Hentzepeter*, te Katwijk aan Zee; *D. Gildemeester*, te Ophemert; *R. A. Soetbrood Piccardt*, th. dr., te Goes; *L. J. van Rhijn*, te Chaam; *G. J. Vinke*, th. dr., te Sneek, en *D. Bresser*, te Strijen. Op het drietal werden daarna geplaatst: dd. *Hentzepeter*, *Soetbrood Piccardt* en *Gildemeester*.

— De waterhoogte te Arnhem was den 26 dezer 1 el 3 palm 8 duim.

— Zr. Ms. fregat PRINS VAN ORANJE, kapitein ter zee *D. Bijl de Vroe*, naar Westindië, en korvet SUMATRA, kapitein ter zee *F. X. R. 't Hooft*, naar de Middellandsche Zee bestemd, ll. saturdag morgen van Vlissingen wel in zee gekomen, zijn ll. dingsdag met W. tot N. W. wind te Portsmouth binnengeloopen.

— De kamer van koophandel te Antwerpen heeft besloten, het Wetgevend Ligchaam uit te noodigen zijne goedkeuring te weigeren aan het met Nederland gesloten verdrag.

De *Kantoor-Almanak voor* 1852, in groot formaat, dezer dagen bij de heeren de wed. *Locke en Zoon* alhier van de pers gekomen, is bijzonder smaakvol geordonneerd en allerkeurigst bewerkt. De kleuren zijn goed gekozen en alles komt zeer helder uit, zoodat dit kunstwerk in allen opzigte lof verdient.

Volgens brief van kapitein T. Keus, voërende het schoenerschip *St. Helena*, van Rotterdam naar de Kaap de Goede Hoop, was hij den 24 dezer, des morgens ten 8 ure, in den besten staat zeilende op de hoogte van Dungeness; passagiers en equipage waren welvarende.

HELLEVOETSLUIS den 27 dezer. Gisteren namiddag zeilde *Astrea*, J. A. Oldenburger, naar Brest; de wind Z. — Heden morgen zeilden *Autumn*, M. Mail, en *Diadem*, G. Henry, naar Newcastle. En arriveerden *Gannet* (st.), D. Sullivan, van Liverpool, en *Swanland* (st.), J. Ansdell, van Hull. Het schip *Hermann*, kapit. T. B. Skinner, van Baltimore n. Rotterdam, is door de stoomboot *Kinderdijk* binnen door van Brouwershaven alhier in het Kanaal gesleept; de wind W. Z. W.

HELLEVOETSLUIS den 28 dezer. Gisteren namiddag arriveerden *Courier*, L. J. Tolner, van Nantes; *Harlingen*, R. L. Schaap, van Windau, en *Diadem*, G. Henry, als bijlegger naar Newcastle; de wind N. W. — Heden morgen arriveerden *Bordeaux* (st.), Frantzen, van Glasgow; *Admiral Windham*, C. Allcock, v. Guernsey; *Fijenoord* (st.), A. H. Rolfe, van Londen; *Star*, T. Ramsey, van Goole; *Hercules* (st.), J. Graves, v. Hull, en *Earl Douglas* (st.), J. Hart, v. Newcastle; de wind Z. W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS (behalve de in ons vorig nommer gemelde) *Giovannio*, M. Anguis, n. Konstantinopel; *Emilie*, F. Cacace, naar Napels; *Verwachting*, J. T. Boer, naar Marseille; *Egide*, L. Choismet, naar Rouaan; *Vivid*, T. Dowse, n. Aberdeen; *Janet Gibson*, R. Gibson, n. Dantzig, en *Prins Carl*, L. Swensson, naar Gothenburg.

BRIELLE den 27 dezer. De kapiteins C. Innes, G. H. Dixon, J. Wood, R. Robinson, W. Earl, R. Frank, J. Woodhead en W. Gill zijn gisteren wel in zee, doch de overigen terug- en in den Put ten anker gekomen. Gisteren na posttijd arriveerden *Havre* (st.), F. Vasse, v. Havre, en *Prinses van Oranje* (st.), D. Visser, van Duinkerken; — heden voor posttijd *Concordia* (st.), R. Stranack, van Londen, en *Water Witch* (st.), G. Hodge, van Liverpool, de laatste met eenen diepgang van 37 palmen; de wind W., meest stil.

BRIELLE den 28 dezer. De gisteren in den Put gemelde schepen zijn op de Reede ten anker gekomen. Heden voor posttijd zijn binnengekomen *Adonis* (st.), O. E. Smith, van Londen, en *Norfolk* (st.), J. Leetham, van Goole. De *Water Witch* is door de stoomboot *Souverein* naar Rotterdam opgesleept; de wind N.

MAASSLUIS den 27 dezer. Heden is alhier voor posttijd niets gepasseerd. De kapiteins Moizan en Noorduin zijn wel in zee gekomen; de wind W.

MAASSLUIS den 28 dezer. Heden is alhier voor posttijd niets gepasseerd; de wind N. W.

BROUWERSHAVEN den 25 dezer. Binnengekomen *John Ravenal*, R. A. S. Pittman, en *Hermann*, Th. B. Skinner, beiden van Baltimore naar Rotterdam. Voornoemde gezagvoerders rapporteren, hevige stormen op deze kust te hebben gehad, waardoor de zeilen van laatstgenoemd schip scheurden en meer andere schade werd veroorzaakt. Eerstgemeld schip is hier dezen nacht op de vuren binnengeloodst door den Goereeschen zeeloods M. Dekker, en bij den langen dijk goed ten anker gebragt.

BROUWERSHAVEN den 27 dezer. Uit zee *Stad Dordrecht* (st.), J. [illegible] naar Dordrecht; de wind W.

TEXEL den 26 dezer. De wind O. N. O. Binnengekomen niets. Vertrokken *Decima*, J. Baak, n. Liverpool; *Neptune*, C. M'Donald, naar Syra en Smyrna; *Lord John Russell* (st.) naar Londen, T. C. Pluym naar Hull, M. J. Pearson naar Sunderland, A. C. Möller naar Kopenhagen en H. Krefting naar Frederikstad.

TEXEL den 27 dezer. De wind N. W. — W. Binnengekomen *Johannes Lindhorst*, J. K. Klunder, van Patras; *Lion* (st.) en W. Cummings van Londen, E. Schaap van Hull, T. J. Visser van Riga, J. L. van Sluis van Koningsbergen, J. H. Rabe v. Dantzig en J. H. Waterborg van Colding.

Kapitein J. J. Gorter, van Suriname in Texel binnen, rapporteert, den 12 october bij Braamspunt gepraaid te hebben het schip *Antonie en Eugenie*, kapitein C. Meijer, van Amsterdam naar Suriname.

ZEILKLAAR te NIEUWEDIEP *Regina*, A. Gersen, n. Batavia; *Antonia*, W. A. Hendriks, en *Heppens*, A. Hansen, naar Suriname; *Johanna Juliana*, B. H. Nijman, naar Syra; *Juliana Louisa*, H. H. Sprik, naar Triest; *Strada Veradi*, A. Bianchi, n. Venetië; *Zoë*, G. Schiaffino, en *Themis*, E. Pestel, beiden naar Genua en Livorno.

VLIE den 25 dezer. Binnengekomen gisteren D. H. Duintjer van Newcastle, J. H. Metger van Dantzig, J. J. Kroon van Bisserup en M. C. Rozenbeek van Hamburg, de laatste als bijlegger naar Rye; — heden G. Fekkes en J. G. Munneke van Newcastle, H. A. Schulte en H. H. Lenger van Riga, J. T. de Jonge van Koningsbergen, B. B. Vlas van Straalsund, J. J. Bekkering van Rostock, J. Gerdau van Odensee, R. K. Folders en J. G. Stuitje van Nakskov, H. von Ehren van Nyekjöbing en H. H. Geveke van Bremen. Vertrokken gisteren R. J. van der Veer naar Newcastle, J. L. Sember naar Stettin, C. G. Danielsen naar Bergen, J. Pieper, P. Stehr en J. Kröger n. Hamburg; heden N. Andersen naar Christiania.

VLIE den 26 dezer. De wind Z. O. Niets gepasseerd.

VLISSINGEN den 27 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen H. Cowell van Akyab, J. Borden van Baracoa; J. J. Michaelsen, J. C. Niemann en A. Macaio van Havanna; J. Romijn van Alexandrië (E.), O. Bussi van Odessa, T. Hofkamp van Patras, J. W. Regeser van Bordeaux en B. B. Kuen van Riga; voor Brussel G. Albers van Bordeaux. — Heden van ANTWERPEN vertrokken *Joseph*, Willenbring, naar Rio-Janeiro; *Annechina*, A. J. Schuring, naar Hamburg, en *Idee*, A. Don, naar Dordrecht.

AANGEKOMEN: Te BATAVIA 29 september *Stad Schiedam*, F. A. Wulp, van Schiedam. Te RIO-JANEIRO 17 october *Europa*, C. J. Divoort, van St. Ubes. Te ZANTE 6 dezer W. E. Everts van Cephalonia. Te TRIEST 20 E. Kruse en M. Paicurich van Amsterdam. Te LIVORNO 16 *Jonge Walrave*, Gnodde, mede van Amsterdam, en 18 J. J. Mulder van Rotterdam. Te BAYONNE 22 G. D. Puister van Amsterdam en J. Dommering van Santander. Te BORDEAUX dien dag P. R. Huisman van Riga. Te BREMERHAVEN 22 J. L. Muntendam van Termunterzijl, en 24 W. J. Mellema van Koningsbergen. Te FLENSBURG 19 E. H. Bekkering van Memel. Te KIEL 22 B. H. Smit van Stettin. Te STOCKHLOM 15 H. C. Broekema van Dantzig en 17 J. B. Wijgers van Londen. Te KOPENHAGEN 20 K. J. Potjewijd van Antwerpen.

VERTROKKEN: Van BARCELONA 16 dezer J. Valkenier naar Smyrna en B. A. Potjer naar Marseille. Van NANTES 24 P. F. Wold naar Amsterdam, H. A. Breeland naar Rotterdam, C. Wegener, H. G. Lever, E. H. Dik en L. J. Doekes, alle vier naar Engeland.

Het ijzeren schroefstoomschip *Macassar*, kapit. K. W. E. Bergner, van Rotterdam naar de Kaap de Goede Hoop en Batavia, is den 9 dezer te Madera aangekomen, en heeft den volgenden dag de reis voortgezet.

ELSENEUR den 22 dezer. De driemast-schoener *Twee Godfrieds*, kapit. W. C. Brandligt, met eene lading rogge van St. Petersburg n. Rotterdam bestemd, is heden morgen met schade alhier binnengeloopen, zijnde in de Oost Zee aangezeild. Bij het binnenzeilen der haven geraakte het schip aan den grond, doch kwam een uur later, oogenschijnlijk zonder verdere schade, in vlot water.

Het Amsterdamsch kofschip *Gesina*, kapit. J. J. Zelling, met lijnzaad van Riga naar Gent, is den 18 dezer bij Madsböll, circa 3 mijlen van Thisted, gestrand en verbrijzeld. De kapitein is verdronken, doch de overige vier man zijn gered. Van den inventaris is weinig of niets, en van de lading zijn 72 tonnen lijnzaad beschadigd geborgen.

HOLTENAU den 24 dezer. Het Kanaal is met vast ijs bedekt en de scheepvaart voorloopig gesloten. De laatst aangekomen Nederlandsche schepen *Gesina Elsina*, kapit. A. U. Deen, *Martha*, W. H. Mugge, *Hopende Zeeman*, J. J. Topzant, *Wicherdina*, D. H. Degenhardt, en *Johanna Geertruida*, A. J. Onnes, moeten dus vooreerst alhier blijven liggen.

Uittreksel uit de Lloydslijsten van den 25 en 26 november:

Op de RIVIER aangekomen 25 dezer *Amboina*, Rijken, van Rotterdam. Te HARWICH 24 C. Kaspersma en S. J. Zult v. Workum naar Londen. Te HULL dien dag *Germania*, Ouwehand, van Amsterdam. Te SUNDERLAND 24 *Dolphijn* van Vlissingen en S. Williamson van Rotterdam. Te SHIELDS dien dag K. C. Kamminga van Amsterdam, J. Dawson, W. S. Magub en 25 S. Kendrick, alle drie van Rotterdam. Te ABERDEEN 23 G. A. Valk van Dantzig. Te GRANGEMOUTH 24 J. Potter van Rotterdam. Te KINGSTOWN (Dublin) 25 A. C. Vimard van Amsterdam. Te BRISTOL 24 J. Gosling van Rotterdam. Te LIVERPOOL 23 K. P. Klewit van St. Petersburg en 24 S. J. Edema van Amsterdam; uitgeklaard T. D. Hitman naar Hamburg; in lading E. G. Boekhout en *Clipper* naar Rotterdam en Dordrecht. Te SHOREHAM 22 H. Matthews van Rotterdam. Te DEAL 24 P. W. de Vries van Livorno n. Londen. Van LONDEN vertrokken 22 H. A. Potjer n. Newcastle en Rotterdam, en van GLASGOW dien dag J. Scotland naar Rotterdam.

Het schip *William & Mary*, kapit Cloak, van Odessa te Falmouth binnen, is den 24 dezer op bekomen order naar Rotterdam gezeild.

De schepen *Mary Smith*, kapitein W. Smith, van Rotterdam naar New-Orleans, en *Vrouw Gelie*, W. Mennen, van Amsterdam naar Darien, zijn den 24 dezer te Portsmouth binnengeloopen; het eerste met verlies van zeilen, gesprongen fokkesteng en andere schade, en het laatste lek.

Het barkschip *Libra*, kapitein U. Trip, van Amsterdam n. Akyab, is den 25 dezer te Portsmouth binnengeloopen.

Hte barkschip *Jan Hendrik*, kapit. H. de Jong, van Amsterdam naar Valparaiso en San Francisco, was den 24 dezer op de hoogte van Douvres.

Het schip *Margaretha en Maria*, kapitein D. van Ketwich, van Amsterdam naar Genua, is den 25 dezer te Ramsgate binnengeloopen.

De schepen *Tonia*, kapitein J. de Wilde, van Rio-Janeiro n. Hamburg, en *Mina*, T. W. de Jong, v. Amsterdam n. Hull, te Ramsgate binnen, hebben den 24 dezer de reis voortgezet.

Het schip *Margaret*, kapitein T. Reddie, van Rotterdam naar Grangemouth, is den 21 dezer te Whitby binnengeloopen.

Het schip *Bethesda*, kapitein R. Watson, van Rotterdam naar Stockton, is den 22 dezer te Lowestoffe binnengeloopen.

Het schip *Eendragt*, kapitein K. T. Hangelbroek, van Londen n. Amsterdam, is den 24 dezer lek, met verlies van mast en andere belangrijke schade te Harwich binnengebragt.

GEPRAAID, den 6 october, op 9 gr. NB. en 22 gr. WL., het barkschip *Schouwen*, kapitein H. W. van Reede, van Zierikzee naar Batavia.

CARGA-LIJST.

WAAKZAAMHEID, B. C. POST, van *Bordeaux*.

7 oksh. Wijn, *H. Braakman en Co.;* 10 halve k. en 4 v. Pruimen, *Nijgh en Co.;* 20 halve k. en 2 v. dito en 6 b. Anijs, *A. F. Ebeling en Co.;* 1 oksh. Brandewijn, *van Overzee en Co.;* 6 f. Wijn enz., *C. L. Ringrose en Co.;* 3 k. dito en 25 v. Pruimen, *W. A. Fuchs en Co.;* 14 b. Anijs, *C. F. Leysner;* 4 halve en 9 kwart k., 8 f. en 27 v. Pruimen en 27 b. Anijs, *Ph. van Ommeren;* 11 b. Klaverzaad en 27 v. Pruimen, *Coomans, Born en Philippi;* 42 k., 56 halve en 40 kwart k., 219 v. en 25 f. Pruimen, 18 b. Anijs, 129 b. Klaverzaad, 2 oksh. Wijn, 2 oksh. en 1 k. Brandewijn, *S. A. le Vino en Co.;* 13 b. Anijs, *F. W. C. Blom;* 3 b. dito, 84 v. Pruimen, 10 oksh. Wijn en 10 z. Gom, *A. T. Sölling en Co.;* 100 kwart k. en 40 v. Pruimen, *W. Hamilton of Silverton Hill;* 80 b. Klaverzaad, 20 v. en 55 k. Pruimen, *C. Hemmann en Co.;* 1 oksh. Wijn, *H. Vervoort;* 1 k. dito en 15 z. Gom Senegal, *Smith en Co.;* 2 oksh. en 4 k. Brandewijn, *D. Fonteyn;* 2 v. Terpentijn, *J. B. Crol en Co.;* 13 v. Pruimen, *M. Retemeijer en Co.;* 12 v. dito, *L. Maijer en Co.;* 2 halve v. Wijn, *Merrem en Co.;* 50 b. Klaverzaad, *Koch en Vlierboom;* 3 oksh. Wijn, 1 f. Armagnac en 1 half oksh. Rum, *A. L. Spruyt;* 25 halve k. Pruimen, *D. H. en W. Pompe;* 10 b. Klaverzaad, *C. L. Roechling en Co.;* 28 b. dito en 4 collis Anijs enz., *Durselen en Co.;* 3 v. en 15 k. Pruimen, *W. Bunge en Co.;* 121 v., 6 k., 105 halve en 86 kwart k. Pruimen, 85 oksh. en 1 k. Wijn, 2 b. Zaad, 50 b. Klaverzaad, 25 b. Amandelen en 10 f. Terpentijn, Order.

CONCORDIA, R. STRANACK, van *Londen*.

93 stukken Koper, *Koch en Vlierboom;* 41 z. Inkt, 185 Stukk., 3 k. Koopm., 10 k. Indigo en 26 korven en 1 v. Tegels, *S. A. le Vino en Co.;* 2 z. en eene hoeveelheid IJzer, *M. D. Enthoven;* 1 z. en 2 stuks Olifantstanden, *C. Balguerie en Zn.;* 3 pakk. Leder en 1 k. Indigo, *C. L. Ringrose en Co;* 2 b. Huiden, *Boutmy en Co.;* 5 k. Schors, *J. J. Zeewoldt;* 22 pakk. Koopm., Diversen; 8 balen Saffloer en 5 b. Huiden, Order.

ADONIS, O. E. SMITH, van *Londen*.

6 v. Koffij en 1 partij Horens, *L. Maijer en Co.;* 122 blokken Tin, *W. P. Knaepen;* 3 k. Jodine en 24 k. Castorolie, *Pluygers en Hauck;* 80 platen IJzer en 11 b. Roosters, *Minderop en van Heel;* 2 k. en 2 pakk. Koopm., *C. Hemmann en Co.;* 15 v. dito, *A. M. en C. Pluygers;* 1 b. dito. *J. B. Crol en Co.;* 15 b. Tabak, 108 b. Sago, 78 v. en 1 k. Koopm., Order.

GANNET, D. SULLIVAN, van *Liverpool*.

200 bossen en 762 staven IJzer, Nederl. Stoomboot-Maatschappij; 476 staven dito, *C. Cornelder en Zn.;* 48 v. Olie, *W. A. Fuchs en Co.;* 82 v. dito, 2 v. Steenen en 20 b. Katoen, *C. Hemmann en Co.;* 10 b. dito, 1525 blokk. Koper en 1 vat Bichromaat, *S. A. le Vino en Co.;* 32 v. Olie, *Coomans, Born en Philippi;* 17 v. dito, *A. T. Sölling en Co.;* 2 v. Chemicalien, *C. L. Roechling en Co.;* 3 k. Koopm., *A. van Hoboken en Zn.;* 606 b. Koffij, 131 v. Tabak, 52 v. Soda-Asch, 1 v. Crocus en 3 blokk. Hout, Order.

WATER WITCH, HODGE, van *Liverpool*.

52 v. Tabak, *Minderop en Zonen;* 18 v. Alkali en 14 v. Palmolie, *C. L. Roechling en Co.;* 16 v. Tabak, *Mees en Moens;* 37 v. Palmolie, *C. Hemmann en Co.;* 1 partij Limahout, *H. Braakman en Co.;* 1 vat Bichromaat, *S. A. le Vino en Co.;* 11 v. Koffij, *W. A. Fuchs en Co.;* 64 staven IJzer, Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij; 31 vaten Krenten, Wed. *B. Gleim en Zoon;* 58 bl. Mahonyhout en 507 balen Koopmanschap, Order.

AURORA, S. P. BRINK, van *Nykiobing*.

1260 t. Gerst en 100 Garniermatten, *A. Struth en Co.*

ANNE HENDERIKA, B. G. EBLING, van *Riga*.

35 t. Zaailijnzaad, *Rochussen en Pit*, en 273 stuks Kroonbalken, Order.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

Te Rotterdam:

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip *Jonge Jan*, kapitein *H. B. L. Evers*. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BELFAST, het Nederlandsch Kofschip *Wendelina*, kapitein *H. F. Mulder*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

DUNDEE, het Engelsch Schoenerschip *City of Rotterdam*, kapitein *J. Lee*. Adres bij *George Levingston* en bij *J. A. Houwens*.

HAMBURG, het Hanoversch Schoenerschip *Argo*, kapit. *P. Pien*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

KONSTANTINOPEL, het gekoperd snelzeilend Grieksch Brikschip *Omonia*, kapitein *G. J. Vulgari*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

LONDONDERRY, het Nederl. Schoener-Kofschip *Maria Johanna*, kapit. *W. J. Astra*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

MALTHA, SYRA en KONSTANTINOPEL, het extra snelzeilend gekoperd Oostenrijksch Brikschip *Meridiano*, kapit. *G. Beserick*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NEWRY, het Nederlandsch Kofschip *Klazina*, kapit. *R. G. Kars*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NEW-YORK, het extra snelzeilend Pruissisch Brikschip *Martin Friedrich*, kapitein *J. E. Kräfft*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

PHILADELPHIA, het gezinkt Galjootschip *Venilia*, kapit. *H. Eddes*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

TRIEST, het snelzeilend Russisch gekoperd Barkschip *Ilos*, kapit. *J. H. Store*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

VALPARAISO, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve bijzonder is ingerigt, het snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip *de Beurs van Rotterdam*, kapitein *W. C. Veenstra*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BEURS- EN MARKTBERIGTEN.

MADRID *den 22 November.* Spanje 3 per cents $36\frac{5}{8}$; dito 5 per cents $16\frac{5}{8}$; Rentel. Schuld $6\frac{1}{32}$; Coupons $8\frac{1}{16}$.

PARIJS *den 26 November.* Frankrijk 3 per cents 56. 30 a contant en 56. 20 tegen ultimo; dito 5 per cents 91. 20 a contant en tegen ultimo; de Actien van de Bank 2115; Napels 99. 25; Spanje 3 per cents Buitenl. $39\frac{3}{8}$; dito Binnenl. $35\frac{7}{8}$; Rusland $4\frac{1}{2}$ per cents $102\frac{1}{2}$; Holland $2\frac{1}{2}$ per cents $59\frac{3}{4}$. — A contant sloten zoo wel de 3 als de 5 per cents Fransche fondsen 20 centimes hooger dan gisteren.

Den 27sten. Frankrijk 3 per cents 56. 50 a contant en 56. 40 tegen ultimo; dito 5 per cents 91. 55 a contant en 91. 40 tegen ultimo.

LONDEN *den 26 November.* De 3 per cents Geconsolideerden $98\frac{1}{2}$ a $\frac{5}{8}$ a contant en $98\frac{5}{8}$ a $\frac{3}{4}$ voor rekening; de Gereduceerden $97\frac{3}{4}$ a $97\frac{7}{8}$; de Actien van de Bank $214\frac{1}{2}$; Rusland, $4\frac{1}{2}$ per cents, 103 a $103\frac{1}{2}$; Spanje, 5 per cents, $20\frac{3}{4}$; dito 3 per cents $39\frac{1}{2}$; Mexico 24, zonder Coupon; Holland, $2\frac{1}{2}$ per cents, $59\frac{1}{2}$, en dito 4 per cents, Certific., $90\frac{1}{4}$. De Wissel op Amsterdam, den 25 dezer, 11, $16\frac{3}{4}$ a $17\frac{1}{4}$; op drie maanden 11, $18\frac{1}{2}$, en op Rotterdam 11, $18\frac{1}{2}$.

ANTWERPEN *den 27 November.* België $2\frac{1}{2}$ per cents $49\frac{7}{8}$. Spanje *Ardoin* $15\frac{5}{8}$ geld; dito Binnenl. 3 per cents $35\frac{1}{2}$ geld; dito Passive $5\frac{5}{8}$ geld; Coupons *Ardoin* $8\frac{5}{8}$ geld.

AMSTERDAM *den 28 November.* Nederlanden, Werk. Schuld, $2\frac{1}{2}$ pc., $58\frac{1}{16}$; id., 3 pc., $67\frac{1}{2}$; id., 4 pc., $88\frac{3}{4}$. België, bij *Rothschild*, $2\frac{1}{2}$ pc.. $46\frac{3}{8}$. Frankrijk, Cert., 3 pc., $51\frac{11}{16}$. Rusland, bij *Hope en Co.*. 5 pc., $104\frac{3}{4}$; Negot. 1831 en 1833, 5 pc., $94\frac{1}{2}$; id. bij *Stieglitz*, 4 pc., $87\frac{5}{8}$; Nieuwe Eng., $4\frac{1}{2}$ pc., $100\frac{1}{4}$. Spanje, bij *Ardoin*. 1835, 5 pc., $15\frac{7}{8}$ a $15\frac{15}{16}$; idem £ 510, 5 pc., $15\frac{7}{8}$ a $15\frac{15}{16}$; idem Onbep., 5 pc., $15\frac{7}{8}$ a $15\frac{15}{16}$; id. Coupons $8\frac{1}{16}$ a $8\frac{1}{8}$; Nieuwe, 3 pc., $39\frac{1}{8}$; Binnenl., 3 pc., $35\frac{1}{4}$; Passive $5\frac{1}{4}$; Uitgest. Schuld $5\frac{1}{4}$. Portugal, te Londen, 4 pc., $33\frac{5}{8}$ Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 69; idem, $2\frac{1}{2}$ pc., $35\frac{7}{8}$ a 36; idem Nieuwe 1849, 5 pc., $76\frac{5}{8}$ a $76\frac{5}{8}$, gebl. $76\frac{5}{8}$. Philadelphia, Bank, $3\frac{3}{4}$ a 4, gebl. $3\frac{15}{16}$. Mexico, te Londen, 5 pc., $22\frac{9}{16}$ a $22\frac{5}{8}$, gebl. $22\frac{5}{8}$.

AMSTERDAM *den 28 November.* Hamburg 2 maanden *f* $34\frac{3}{4}$, idem zigt *f* $34\frac{15}{16}$; Londen 2 maanden *f* 11. 75, idem zigt *f* 11. $82\frac{1}{2}$; Lissabon en Porto 3 maanden *f* $41\frac{1}{4}$; Petersburg 2 maanden *f* $182\frac{1}{2}$. Disconto 2 pc.

ROTTERDAM *den 28 November.* Nederlanden, Werkel. Schuld, $2\frac{1}{2}$ pc, $57\frac{15}{16}$ l. k., $58\frac{1}{16}$ h. k; idem idem, 3 pc., $67\frac{7}{16}$; idem idem, 4 pc., $88\frac{1}{2}$ l. k., $88\frac{5}{8}$ h. k. Spanje. *Ardoin*, £ 170, 5 pc., $15\frac{13}{16}$ l. k., $15\frac{7}{8}$ h. k., $15\frac{7}{8}$ gebl. k.; Binnenl. a *f* 6000, 3 pc. $35\frac{3}{16}$ l. k., $35\frac{1}{4}$ h. k., $35\frac{1}{4}$ gebl. k.; Coupons *Ardoin* $8\frac{1}{16}$ l. k., $8\frac{1}{8}$ h. k., $8\frac{1}{8}$ gebl. k. Rusland, Cert. te Londen, £ 100, $4\frac{1}{2}$ pc., $100\frac{1}{4}$ l. k., $100\frac{3}{8}$ h. k., $100\frac{3}{8}$ gebl. k. Amerika, Bank-Actien, *D.* 100, $3\frac{3}{4}$ l. k., $3\frac{27}{32}$ h. k., gebl. $3\frac{13}{16}$ gebl. k. Oostenrijk, N. Metaliek, 5 pc., $76\frac{3}{4}$. Mexico, 1846, 5 pc., $22\frac{3}{4}$ l. k., $22\frac{7}{8}$ h. k., $22\frac{3}{4}$ gebl. k.

ROTTERDAM *den 27 November.* Hamburg 2 maanden *f* $34\frac{3}{4}$, kort *f* $34\frac{15}{16}$; Parijs 2 maanden *f* $56\frac{1}{8}$, kort *f* $56\frac{1}{2}$; Bordeaux 2 maanden *f* $55\frac{5}{8}$, kort *f* $55\frac{7}{8}$; Frankfort 6 weken *f* $98\frac{1}{2}$.

Den 28sten. Londen 2 maanden *f* 11. 75, kort *f* 11. $82\frac{1}{2}$.

AMSTERDAM *den 28 November.* TARWE tot ruim vorige prijzen, met goeden handel aan consumtie en op speculatie. Verkocht in Entr.: 128 ℔ Rijn *f* 250, *f* 252; 129 ℔ Kleefsche *f* 246. In Cons.: 131 ℔ bonte Poolsche *f* 293, *f* 295; 128 ℔ dito *f* 285. — In ROGGE nog niets omgegaan. — GERST onveranderd: 115 ℔ Jar. Holst. *f* 165. HAVER zonder handel. — BOEKWEIT *f* 6 hooger: 122 ℔ Nijkerker *f* 180. — KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren: in Nov. en Dec. eerstk. £ 55. — RAAPOLIE. op 6 w., *f* $33\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* $32\frac{1}{2}$; 1 Dec. eerstk. *f* $31\frac{1}{2}$ a $\frac{5}{8}$; 1 Mei eerstk. *f* $33\frac{5}{8}$; 1 Sept., Oct. en Nov. eerstk. *f* 35. — LIJNOLIE: op 6 w. *f* 35; Vlieg. *f* 34. — HENNEPOLIE: op 6 w., *f* $37\frac{1}{2}$. — RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 55 a *f* 60. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 8 a *f* 11.

DORDRECHT *den 27 November.* Heden waren de middelprijzen der volgende Artikelen per mud: Witte Tarwe *f* 7. 50, Roode dito *f* 7. 10, Rogge *f* 6. 80, Vroege Gerst *f* 4. 80, Late dito *f* 4. 70, Ongepelde Spelt *f* 4. 20, Boekweit *f* 5. 60, Haver *f* 2. 60, Witte Boonen *f* 9, Groene Erwten *f* 7. 20, Paardenboonen *f* 4. 80, Raapolie, het vat, *f* 33. 75, Lijnolie, idem, *f* 35. 50, Koolzaad, het mud, *f* 9. 80.

SCHIEDAM *den 28 November.* Jenever, het Nederl. Vat, zonder fust, *f* 16; Amst. proef, idem idem, *f* 17. 25. Zonder de belasting.

KENNISGEVING.

Verkiezing van een Lid der Provinciale Staten van Zuidholland.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM*, Gelet op Art. 69 der Wet van den 4 Julij 1850 (*Staatsblad* n.° 37),

Geven bij deze aan de Ingezetenen kennis, dat afschriften van de Processen-Verbaal van de op den 26 dezer maand, in het Hoofdkiesdistrict Rotterdam (eerste district) plaats gehad hebbende herstemming voor een lid van de Provinciale Staten van Zuidholland, zijn aangeplakt aan het Raadhuis in de Stadhuissteeg, en dat gelijke afschriften ter Secretarie dezer Gemeente, op de gewone dagen en uren, voor een ieder ter inzage zullen zijn nedergelegd.

Rotterdam den 28 *November* 1851.

De Burgemeester,
J. F. HOFFMAN.
De Secretaris,
STORM VAN 'S GRAVESANDE.

Voor de vele bewijzen van deelneming, bij gelegenheid van ons Huwelijk betoond, betuigen wij, ook namens onze wederzijdsche Betrekkingen, onzen hartelijken dank.

B. VAN DORP.
Rotterdam A. C. VAN DORP,
den 28 *November* 1851. REMY.

Getrouwd

G. P. KRUYFF,
Chirurgijn en Vroedmeester,
Rotterdam en
den 26 *November* 1851. C. F. M. JORISSEN.

Verzoeke deze algemeene tevens als bijzondere kennisgeving aan te merken.

Mijne geliefde Echtgenoote BERENDINA HOFFMANN beviel heden door Gods goedheid van eene DOCHTER.

Rotterdam
den 26 *November* 1851. L. V. VAN ROSSEM.

Heden in den vroegen morgen ontsliep, na een langdurig en smartelijk lijden, zacht, en — zoo ik meen te mogen vertrouwen — in den Heere, mijn dierbare Echtgenoot, de Heer JAN GEORGE VORST, in den ouderdom van ruim 31 jaren. Ik en mijne beide nog jonge Kinderen verliezen in hem eenen teeder zorgenden Man en Vader, en de Gemeente haren algemeen geachten Onderwijzer der jeugd.

Spijkenisse VORST,
den 24 *November* 1851. geb. VERMAAS.

Familie en Vrienden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen, terwijl ik beleefd verzoek van brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

Het behaagde den Almagtigen God mijn waarden Echtgenoot, den Heer A. C. PIJL, in den ouderdom van even 64 jaren, door den dood van een smartvol lijdend Ziekbed te verlossen, en op zijn eigen stervend getuigenis, door de genade in het geloof in het Bloed van Christus, dat van alle zonden reinigt, de eeuwige heerlijkheid ingegaan. Dit is mijn eenige troost bij het zwaar smartelijk verlies, het zij ook de troost van zijne menigvuldige Vrienden en Betrekkingen, van welker deelneming ik mij zonder brieven van rouwbeklag verzekerd houde.

Alblasserdam De Wed. A. C. PIJL,
den 24 *November* 1851. geb. SCHADDÉ.

De **Zaken** zullen provisioneel op denzelfden voet blijven voortgaan.

Heden ontving ik het treurig berigt, dat mijn geliefde Zoon, DAVID, is overleden den 28 Mei ll., aan boord van het Schip *de Kortenaer*, op de reis naar *Batavia*, in den jeugdigen leeftijd van ruim 17 jaren.

Den Bommel J. VAN ROSSUM,
den 25 *November* 1851. Wed. ANTH. VAN WEEL, Pz.

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene ook als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

Heden overleed plotseling, in den ouderdom van 81 jaren, de Heer JOHANNES RIJSHOUWER, Weduwnaar van ADRIANA VAN DER SIJDE, diep betreurd door zijne Kinderen en Kindskinderen.

Rotterdam den 27 *November* 1851.

Eenige kennisgeving.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE SCHOUWBURG,

onder directie van den Heer ***A. PETERS.***

Op Saturdag den 29 November 1851: Eene tweede Voorstelling van **DE LIGTZINNIGE LEUGENAAR,** beroemd Tooneelspel, in vier bedrijven, naar het Hoogduitsch, van *F. L. Schmidt.* Gevolgd door: **DE HERBERG TE CHANTILLY,** Blijspel met Zang, in één bedrijf, vrij naar het Fransch, van *Ch. Paul de Kock*, door den Heer *S. W. Moulijn.* Nooit vertoond. Aanvang ten zes ure precies. — De Plaatsen kunnen als gewoonlijk besproken worden tot drie ure des namiddags.

Verwacht: **HENRY HAMMELEIN,** Tooneelspel, naar het Fransch van *Emile Souvestre*, door Mr. *A. de Bruin.*

*** GENERAL
STEAM NAVIGATION COMPANY.
LONDEN & ROTTERDAM.

De MAAL-STOOMPAKETTEN vertrekken met PASSAGIERS en GOEDEREN;

WOENSDAG 3 December, 's morgens 7 ure,
SATURDAG 6 „ „ 9 „

En bovendien elken *Dingsdag* of *Woensdag* de ATTWOOD en elken *Vrijdag* de GIRAFFE, **VOLKOMEN** ingerigt tot het *LADEN van VEE* **en andere Goederen.**

Nadere inlichtingen geven de Agenten
W. SMITH & P. A. VAN ES.

*** STOOMBOOTVAART TUSSCHEN
ROTTERDAM EN HULL.

De Stoomboot ***HERCULES,*** Kapit. ***J. Graves,*** vertrekt van **Rotterdam** naar **Hull** *Zondag den* 30 *November*, des morgens ten 7 ure.

Adres bij J. B. CROL & Co.

*** STOOMJAGTEN,

varende tusschen

ROTTERDAM, MIDDELBURG

en alle daar tusschen gelegen Plaatsen.

NOVEMBER 1851.

Van ROTTERDAM: | Van MIDDELBURG:
Zondag 30, 's morg. 8½ ure. | *Zondag 30, 's morg. 7 ure.

DECEMBER 1851.

Dingsdag 2, 's morg. 10 ure. | Donderdag 4 's morg. 8 ure.
Vrijdag 5, „ 4½ „ |

Er bestaan **Diligence-Diensten** tusschen ***Middelburg en Vlissingen, Zierikzee*** en het Veer te [illegible]

Een ***Been*** *met vijftien open Wonden* ***genezen*** *door de*

ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY.

Uittreksel uit eenen Brief van Mejufvrouw SARAH EASTMENT; te Haselburg bij Crewkerne, gedagteekend 16 Januarij 1850, aan Professor ***Holloway:*** „Mijnheer, omtrent zes jaar geleden vertoonden zich aan mijn Linkerbeen kenteekenen van Koningszeer, en eenigen tijd daarna kreeg ik 15 open wonden in den omtrek van den Enkel. Vier maanden lang was ik in het Hospitaal te Cheltenham, alwaar men mijn Been voor ongeneeselijk verklaarde; van daar kwam ik in het Hospitaal van Kings College, doch ook daar slaagde men niet, en ik was genoodzaakt als eene kreupele naar huis te keeren. In dien toestand begon ik uwe **Zalf** en **Pillen** te gebruiken, door welke mijn Been thans volmaakt genezen is."

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **J. P. B. SCHULTZE,** Depôthouder te **Gorinchem;** aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN,** te **'s Hertogenbosch;** alsmede te **Londen,** Strand 244, *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de* ***prijzen*** *thans de volgende:*

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 90, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 7. 75, *f* 15. 50, *f* 23. 50.
POTJES ZALF..... „ - 0. 90, - 2. 10, - 3. 30, - 8. 15, - 15. 90, - 23. 90.

UITDEELING VAN BROOD- EN TURFKAARTEN

VAN HET **OUDEMANNENHUIS.**

REGENTEN van het ***Oudemannenhuis*** te ***Rotterdam*** zullen op Maandag 8 December 1851, in het Oudemannenhuis, op de Hoogstraat, de ***BROOD-*** en ***TURFKAARTEN*** voor de Winterbedeeling van dat Gesticht afgeven aan de Gebenificeerden, wier *Geslachtnamen* beginnen:

met de letters A en B, ... ten 10 ure des morgens,
„ „ „ C, D, E en F, . . „ 11 „ „ „
„ „ „ G, H en I, . . . „ 12 „
„ „ „ K, L en M, . . . „ 1 „
„ „ „ N, O, P, Q, R en S, „ 6 „ des avonds,
„ „ „ T, U, V, W en Z, „ 7 „ „ „

Regenten herinneren hierbij dat iedere Gebeneficeerde hare Bedeelingskaart moet medebrengen en vertoonen; dat zij, die in dit jaar verhuisd zijn, schriftelijk opgave van Wijk en Nommer van hare tegenwoordige woonplaats moeten overleggen; dat iedere Gebeneficeerde in persoon moet tegenwoordig zijn op den hierboven voor haar bepaalden tijd, terwijl alleen Ziekte-Attesten van bekende Geneesheeren, en op bovengemelden dag afgegeven, in aanmerking kunnen komen, en dat ieder, die mogt verzuimen de hier gestelde bepalingen na te komen, van de Bedeeling gedurende dezen winter zal verstoken zijn.

W. H. J. DICKE,

Confiturier en ***Banketbakker,*** **Noordblaak,** geeft zijnen geëerden Begunstigers en Stadgenooten te kennen, dat hij ter gelegenheid van de **St. Nicolaas** ruim voorzien is van allerlei **CARTONNAGES, SURPRISES, BONBONS** enz. enz., welke Maandag uitgepakt zullen zijn; verder alle soorten van **BORSTPLATEN,** waaronder **à la Vanille, à la Fleur d'Orange** en **au Suc de Citron;** ten allen tijde Warme **BOTERLETTERS,** benevens **VERVERSCHINGEN,** waartoe zijn ruim op nieuw ingerigt Locaal de beste gelegenheid aanbiedt. Belooft eene prompte en civiele bediening, en recommandeert zich minzaamst in de gunst zijner geëerde Stadgenooten.

TE HUUR, een **Vernieuwd** en van alle **Gemakken** voorzien **HUIS,** voor *f* 1000 's jaars, benevens een **BENEDENHUIS,** dat tot **Kantoor** kan worden ingerigt, voor *f* 380, beiden aan de Leuvehaven; nog een **PAKHUIS,** groot 290 vierkante Ellen, en een **OPEN ERF,** met **Steenen Muur** omringd, groot ongeveer 400 vierkante Ellen, gelegen aan de Zalmhaven.

Te bevragen bij *D. VAN AMEYDEN VAN DUYM*, aan de Leuvehaven, wijk 3, n.° 15.

TE HUUR, tegen Mei aanstaande, het **HUIS,** met daarachter gelegen **TUINTJE,** aan den Coolsingel te Rotterdam, wijk 15, n.° 284. Te bevragen bij *P. L. WELS*, Mr. Timmerman en Metselaar, aan de Wijnhaven.

Men vraagt *UIT DE HAND TE KOOP* eene Kleine **BAKKERS-** of andere **HANDBUIL.** Adres, met *franco* Brieven en opgave van Prijs en Grootte, onder de letters N G, bij de Erve *MULDERS*, Boekhandel en Drukkerij, Steiger, over de Korenbeurs.

*** Het **HUIS** en **ERVE,** aan de noordzijde van de Wijnhaven, wijk 2, n.° 278, hetwelk laatstleden Woensdag door de Notarissen *KLEY en BURGER* is geveild in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, zal aldaar op Woensdag den 3 December 1851, des namiddags ten 4 ure, worden *Afgeslagen.*

*** De **PANDEN,** staande in de Eerste en Tweede Lombardstraat te Rotterdam, welke op laatstleden Woensdag door de Notarissen *SANDER en PAATS*, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade, zijn geveild, zullen op Woensdag den 3 December 1851, des namiddags ten vier ure, door gemelde Notarissen, terzelfder plaatse, worden *Afgeslagen.*

*** Het **WINKELHUIS, VOOR-** en **ACHTERKAMERS** en **ERVE,** aan het oosteinde van den Haringvliet, genaamd het Eiland Schoonderloo, en het **PAKHUIS,** gebruikt wordende tot **Stalling,** met eene **KAMER** en **HOOIZOLDER, VOOR-** en **ACHTERKAMERS** en **ERVE,** achter het Verbrande Klooster te Rotterdam, dewelke op Woensdag den 26 November laatstleden door den Notaris *VAN DER HOOP*, in het Locaal van Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade binnen dezelve Stad, zijn geveild, zullen aldaar op Woensdag den 3 December 1851, des namiddags ten 4 ure, worden *Afgeslagen.*

*** De **Commissie** van **Opperteozigt** over het **Stads Algemeen Armbestuur,** te ***Rotterdam,*** is voornemens, onder nadere approbatie van de Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Stad, op Dingsdag den 2 December 1851, des avonds ten 7 ure, in het Oudemannenhuis alhier, aan Ingezetenen dezer Stad, aan te besteden: De **LEVERING** van **DOODKISTEN,** en zulks overeenkomstig de Voorwaarden van Aanbesteding die daarvan in het Oudemannenhuis ter lezing liggen.

De Biljetten van Inschrijving moeten in eene gesloten Bus gestoken worden, welke daartoe gereed zal staan op het Bureau van het Stads Algemeen Armbestuur op den voorschreven dag tot des avonds ten 6 ure.

*** Op den 10 December 1851 zal in de STADS BANK van LEENING te *DELFT* Verkooping gehouden worden van **PANDEN,** die verstaan zijn van de maanden **Julij, Augustus** en **September 1850;** die de Verkooping zijner Panden wil voorkomen, zal de Interessen [illegible]

PUIKE SPAANSCHE KASTANJES.

Te bekomen bij
HENDRIK VAN DER VIJVER,
Westnieuwland, te Rotterdam.

*** **PUBLIEKE VEILING,** op Maandag 1 December 1851, des morgens ten half elf ure, in het Logement ***de Zon,*** aan den Steiger, van circa

82 Last *Tilsiter* LIJNZAAD,

min en meer beschadigd aangebragt per het Schip *Leentje*, Kapitein *R. J. Stomp*, van Memel. Nadere onderrigting bij JOH. DE KUYPER & ZOON, W.M & ALB.S SMALT en Co. en MENSING & DE KUYPER.

*** **PUBLIEKE VEILING,** op Maandag 1 December 1851, des morgens ten half elf ure, in het Logement ***de Zon,*** aan den Steiger, van circa

50 LAST RIGA STEPPEN LIJNZAAD,

min en meer beschadigd, aangebragt per het Schip *Eliza*, Kapitein *de Boer*, van Riga. Nadere onderrigting bij JOH.S VAN WAGENINGE & ZOON en MENSING & DE KUYPER.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notaris *JAN VAN DER HOEVEN*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijnen Principaal, is voornemens om op Woensdag den 17 December 1851, des namiddags ten vier ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, in het openbaar te veilen en te verkoopen:

Een zeer hecht, sterk en goed gesitueerd **WINKELHUIS, BOVENWONINGEN, ACHTERHUIS** en **ERVE,** staande en gelegen in den Oppert te Rotterdam, strekkende vóór van de Straat tot achter aan de Rotte, wijk 6, n.° 67, Kadaster sectie K, n.° 1417. In de Grondbelasting over 1851 aangeslagen tot *f* 62. 81. Waarvan is verhuurd: tot 1 Mei 1852, het Winkelhuis met Achterhuis voor *f* 350, en de 2de Bovenwoning voor *f* 120 's jaars; de 1ste Bovenwoning is in eigen gebruik.

Het te Veilene is te bezigtigen twee dagen vóór en op den dag der veiling, van 10 tot 2 ure, mits voorzien van een Toegangbiljet, verkrijgbaar ten Kantore van gen. Notaris VAN DER HOEVEN, in de Wijnstraat, en van de Notarissen DALEN en LAMBERT, aan de Zuidblaak, alwaar nadere informatien zijn te bekomen.

*** DIRECTEUREN van de **Bank** van **Leening** der Stad ***Rotterdam*** zullen op Donderdag den 11 December 1851 of volgende dagen verkoopen: **ALLE DE PANDEN** die verstaan zijn (van de maanden **Julij, Augustus** en **September 1850**); diegenen welke de verkooping hunner Panden wenschen voor te komen zullen de verschenen Interessen daarvan moeten afdoen vóór of uiterlijk op Maandag den 8 December 1851.

*** Door **H. A. KRAMERS,** te Rotterdam, is uitgegeven:

OPEN BRIEF

aan den Heer Mr. J. R. THORBECKE,
Minister van Binnenlandsche Zaken,
Lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut,
van G. J. MULDER,
Lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut.
Prijs 40 Cents.

HET ZEEWATER EN HET ZOUT
IN VERBAND TOT
NIJVERHEID EN WETGEVING,
BESCHOUWD door G. J. MULDER.
Prijs f 2. 40.

*** *H. V. VAN GOGH*, te Rotterdam, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

I. **VERTELLINGEN van GROOTVADER,** 2de Druk . . . . *f* 1. 50.
II. **VERTELLINGEN van GROOTMOEDER,** 2de Druk . . . . . - 1. 50.
III. **VERTELLINGEN** voor Kinderen van den Beschaafden Stand . . . . - 1. 50.
IV. **VERHALEN en VERTELLINGEN** voor Kinderen . . . . - 1. 50.
V. **LOTGEVALLEN** van ***Margaretha*** en van hare ***Pop Mina*** . . . . - 1. 25.
VI. **TAFEREELEN van de ZEE;** in Verhalen van Schipbreuken, Reizen en Lotgevallen van Beroemde Personen, door *W. C. NOACK* . . . . - 1. 20.
VII. **LENTEKNOPJES. Rijmpjes** voor lieve Kinderen; in heel Linnen, Verguld op Snede . . . . - 0. 90.
VIII. **DE ONWILLIGE HANS,** of kwaad Voorbeeld doet kwaad volgen . . . . . - 0. 75.

Deze KINDERWERKJES onderscheiden zich door Nette Uitvoering en Keurige Plaatjes.

*** Bij ***C. M.*** en ***H. V. VAN GOGH,*** te Amsterdam en Rotterdam, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

DE EERSTE LEVENSJAREN.

KINDERBEELDEN met BIJSCHRIFTEN,
gebonden in half Linnen en Karton; met Verguldén Stempel . . . . *f* 2. 75.

Achttien keurig **gegraveerde** Plaatjes, en Versjes in den regten kindertoon geschreven, strekken dit Boekje tot aanbeveling. Men zie de gunstige Recensien daarvan in het Leeskabinet van October en den *Recensent* van November ll.